μου γράμμα. Σήμερα ἄς κλείσω αὐτὸ κι ἄς ὑπογραφτῶ καθὼς μιὰ φορὰ στὰ παλιά μου χρόνια στὸν «Ἀσμοδαῖο» ὅπως σωστὰ ἔγινα καὶ εἶμαι πιὰ

ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ ΠΑΛΙΑΠΗΔΑΣ

Ο ΔΡΑΜΑΤΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΩΔΕΙΟΥ

ΟΙ ΟΡΟΙ ΤΟΥ

Προκηρύσσεται Ἀβερώφειος Δραματικὸς Διαγωνισμὸς πρὸς συγγραφὴν πρωτοτύπου δράματος, ἔχοντος Ἑλληνικὴν ὑπόθεσιν ἀρχαίαν ἢ νέαν ὑπὸ τοὺς ἑξῆς ὅρους :

1) Ἔργα εἰς τὸν διαγωνισμὸν εἶνε δεκτὰ τὰ ἀναβιβαζόμενα ἐπὶ σκηνῆς ἐν Ἀθήναις ἀπὸ 1ης Μαρτίου μέχρι 31ης Αὐγούστου 1910. Οὐδὲν ἔργον ἐκ τῶν ἤδη ἐκδοθέντων ἢ παρασταθέντων εἶνε δεκτὸν εἰς τὸν διαγωνισμόν.

2) Οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ μετάσχωσι τοῦ διαγωνισμοῦ ὀφείλουσι νὰ ὑποβάλωσι διὰ τῆς Διευθύνσεως τοῦ Ὠδείου εἰς τὴν Ἀγωνόδικον Ἐπιτροπὴν δέκα τοὐλάχιστον ἡμέρας πρὸ τῆς ἐν Ἀθήναις παραστάσεως τοῦ ἔργου τὸ χειρόγραφον, νὰ καταστήσωσι δὲ πρὸ τριῶν ἡμερῶν γνωστὴν τὴν ἡμέραν τῆς παραστάσεως εἰς τὴν Ἀγωνόδικον Ἐπιτροπήν.

3) Ἡ Ἀγωνόδικος Ἐπιτροπὴ ἀποτελεῖται ἐκ τριῶν μελῶν ἐκλεχθησομένων ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τοῦ Μουσικοῦ καὶ Δραματικοῦ Συλλόγου ἐντὸς τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου 1910.

4) Ἡ ἔκδοσις τῆς Ἀγωνοδίκου Ἐπιτροπῆς θέλει ἀναγνωσθῆ ὑπὸ τοῦ εἰσηγητοῦ ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Ὠδείου ἐντὸς τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου 1910.

5) Εἰς τὸ βραβευθησόμενον ἔργον θέλει ἀπονεμηθῆ 2,000 δραχμῶν ἆθλον, κατ' ἐκλογὴν δὲ τοῦ συγγραφέως θέλει ἐκδοθῆ τοῦτο ἐπιμελείᾳ καὶ δαπάνῃ τοῦ Συλλόγου εἰς χίλια ἀντίτυπα ἐκχωρούμενα εἰς τὸν συγγραφέα, ἢ θέλουσι δοθῆ εἰς αὐτὸν 500 δραχ. ἐπὶ πλέον.

6) Ἐὰν δὲν ὑποβληθῆ οὐδὲν ἔργον ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς Ἐπιτροπῆς ἢ δὲν κριθῆ οὐδὲν τῶν ὑποβληθέντων ἄξιον τοῦ βραβείου δύναται ἡ Ἐπιτροπὴ δι' ἠτιολογημένης αὐτῆς ἀποφάσεως ν' ἀναβάλῃ τὸν Διαγωνισμὸν διὰ τὸ ἐπιὸν ἔτος.

Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ὠδείου Ἀθηνῶν
Γ. Ν. ΝΑΖΟΣ

ΔΗΜ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΤΗΝ ΟΞΩΠΟΡΤΑ

ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΣΚΗΝΗ

Καλλιτεχνικὴ ἔκδοση τοῦ «Σεράπιου» τῆς Ἀλεξάντρειας, μὲ τὴν εἰκόνα τοῦ συγγραφέα.

Πουλιέται στὰ γραφεῖα τοῦ «Σεράπιου» (Revue «Serapion». Alexandrie — Egypte) *φρ. 5. Γιὰ τοὺς συντρομητάδες τοῦ «Σεράπιου» καὶ τοῦ «Νουμᾶ» φρ. 3.*

ΣΤΙΧΑΚΙΑ

Γιὰ τὴ «Λύρα» καὶ τὸν Πολέμη

1.

Τὴ «Λύρα» ἁρπᾶ στὸ χέρι του
τὴν πάει σ' ἕνα σαράφη,
—Κάλπικη, ἐκεῖνος φώναξε
πού ἕναν πορὰ δὲν κάνει
Κ' ἐρέκαξεν ὁ ποιητὴς
ψιλὴ φωνίτσα βάνει.
—Ἀμάν, γι' ἀντίκα πάρε την
καὶ βάλε την στὸ ράφι.

2.

Ἀνθολογία σ' ἔβαλαν
ποιητικὴ νὰ κάνῃς.
Σοῦ εἶπαν λουλούδια διαλεχτὰ
μὲ προσοχὴ νὰ πάρῃς
Κ' ἐσύ, ἀχινούς, ξεράγκαθα
μαζὶ μ' ἀνθοὺς τὰ βάνεις.
Καὶ λές : —Ἐγώ μαι ναυτικός·
δὲν εἶμαι περβολάρης.
Κ' ἔτσι γενήκαν θάλασσα
καὶ τέχνη κ' ἱστορία,
Κι ἄλλα ζητᾶς τώρα ψιλὰ
νὰ βγάνῃς ἄλλη μία.

3.

Πολέμη, στὰ γεράματα
σ' ἀδίκησεν ἡ Μοῖρα,
Καημένε, πόσα κλάματα
σοῦ στοίχισεν ἡ «Λύρα» !
Δὲ γέλασε τἀχεῖλι σου
μ' αὐτὴ τὴ φασαρία.
Σ' ἐκλάψανε κ' οἱ φίλοι σου
κι ὅσοι δὲν εἶχαν Μοῖρα
νὰ μποῦνε στὸν Παράδεισο
μὲ τὴν Ἀνθολογία
τὶ πήρανε τὴ Λύρα σου
γιὰ τοῦ στραβοῦ τὴ λύρα.
Ὅμως περσότερο ἔκαμες
νὰ κλάψῃ σὰν τὴ χήρα
τὴν Ἑταιρία ποὺ ξόδιασε
παράδες γιὰ τὴ «Λύρα».

ΧΡ. ΒΑΡΔΕΝΤΗΣ

ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΚΑΙ ΤΟ ΣΚΟΛΕΙΟ

3.

ΣΥΝΗΘΕΙΑ ΚΑΙ ΦΥΣΗ.

Ὁ Θύμης σὰ σκόλασε καὶ γύρισε στὸ σπίτι, ἐξουθενωμένος ἀπὸ τὴ δοκιμασία ποὺ ὑπόφερε καὶ κατασκοτισμένος ἀπὸ τὴν ἐπήρεια τῆς μαύρης ἐντύπωσης, ποὺ τοῦ εἶχε κάνει ἡ σκολικὴ παράδοση, μὲ πρωτόφαντη ἀποφασιστικότητα δήλωσε στοὺς οἰκείους του πὼς δὲ θὰ ξανκπατήσῃ πιὰ στὸ σκολειό. Οἱ γονιοὶ ὅμως τοῦ Θύμη, κατὰ τὴ γνωστὴ συνήθεια ὁλωνῶν μας, πρῶτα μὲ γλυκόλογα κ' ὑπόσκεσες κι ἀμοιβὲς κ' ὕστερα μὲ φοβέρες, μὲ νηστεῖες καὶ ξυλισμοὺς τόνε στέλνανε στὸ σκολειό. Στὰ χαμένα τὸ φτωχὸ παιδὶ χτυποῦσε τὸ ποδάρι, στὰ χαμένα παρακαλοῦσε τοὺς γονιούς του, στὰ χαμένα φώναζε, ἔκλαιε, μέρα τὴ μέρα ἀδυνάτιζε, συχναρρωστοῦσε. Στὰ χαμένα, χωρὶς νὰ θέλῃ, ψυχόρμηνα, ἐξωτερίκεψε μὲ κάθε μέσο τὴν ἐσωτερικὴ φυσικὴ ἀνάγκη καὶ τὴν ἀκατανίκητη ψυχικὴ τάση, ποὺ κάθε ζωϊκὸ ὄντο ἔχει πρὸς τὴ λευτεριά. Τίποτα δὲν κατάφερε. Κι ἅμα εἶδε κι ἀπόειδε τὴν ἐπιμονὴ τῶ γονιῶν του στὴν ἀμετάβλητη ἀπόφασή τους, τὸ πῆρε γιὰ μοιραῖο τὸ πράμα. Σὰ νὰ κατάλαβε πὼς μιὰ ἀνώτερη δύναμη τοὺς πρόσταζε κι αὐτοὺς ἄθελα νὰ στέλνουνε τὸ δύστυχο παιδί τους στὸ διαφθορεῖο κεῖνο τοῦ νοῦ, τῆς καρδιᾶς καὶ τοῦ κορμιοῦ. Κι ἀποφάσισε στὸ τέλος μὲ μιὰν ὀδυνηρὴ ψυχικὴ συντριβὴ νὰ σκύψῃ τὸ κεφάλι μπροστὰ στὴν παντοδύναμη θέληση τῆς ἀλύγιστης μοίρας.

Κι ἂς μὴ θελήσῃ νὰ πῇ κανένας φιλήσυχος νοικοκύρης πὼς τὸ σκολειό μας στὴν ἀρχὴ μονάχα δίνει κόπο καὶ πὼς ἀργότερα, ἅμα τὸ παιδὶ ἀγάλι ἀγάλι συνειθίσει, δὲν τοῦ φαίνεται τίποτα καὶ δὲν τοῦ παρέχει καμιὰν πλήξη ἢ πίεση. Γιατὶ ναὶ μὲν εἶναι γνωστὴ ἡ μεγάλη σπουδαιότητα τῆς συνήθειας κ' ἡ ἀφιλονίκητη ἐπίδρασή της στὴν καθόλου ἀγωγὴ τοῦ ἀθρώπου· καὶ δὲν ὑπάρχει κανεὶς ποὺ νὰ μὴν παραδέχεται πὼς ἡ «ἕξις δευτέρα φύσις» ἢ πιὸ καλά, καθὼς ἔλεγε ὁ Wellington, «ἡ συνήθεια εἶναι δέκα φορὲς φύση» καὶ πὼς κατὰ τὸν Ἀριστοτέλη (Ἠθ. μεγ. Α' στ' 1186α) «τὸ ἦθος ἀπὸ τοῦ ἔθους ἔχει τὴν ἐπωνυμίαν, ἠθικὴ γὰρ καλεῖται διὰ

*) Κοίταξε ἀριθμοὺς 350 καὶ 352.

τῆς πεῖ ἕνα γλυκὸ λόγο καὶ νὰ βάλει τὸ χέρι της μέσα στὸ χέρι του καὶ νὰ στηριχτεῖ καὶ νὰ μὴν πέσει. Ὤ ! πόσο λαχταροῦσε νὰ δεῖ μπροστά της ἕναν ἄνθρωπο καλὸ καὶ τίμιο. Ποὺ νὰ μὴ τὴν πληγώσει καὶ νὰ τὴν λυπηθεῖ.

Ὤ ! πότε νὰ φτάσει ! πότε νὰ φτάσει !..

IX

Ὡς ἄνοιξεν ἀπότομα ἡ πόρτα τῆς σκοτεινῆς καμερούλας, ὁ Γοργίας ποὺ εἴτανε ξαπλωμένος στὸ κρεβάτι, δέχτηκε ἀπάνω του ὅλο τὸ φῶς, ἕνα μεγάλο, ὠμὸ κῦμα φῶς κ' ἔκλεισε τ' ἀδυνατισμένα του τὰ μάτια καὶ τραβήχτηκε λίγο στὴν ἡσκιωμένη γωνιά, λὲς καὶ ντρεπότανε.

Ἡ Χρυσούλα χωρὶς νὰ τὸ θέλει ξεστάθηκε κ' ἔρηξε λίγο πίσω τὸ κορμί της, σὰ νἄθελε νὰ φύγει. Τὸ φῶς πεσμένο ἔτσι ἀπότομα ἀπάνω του, τοῦ ἔδειξε τὴν ἀσκήμια του τώρα, τώρα προπάντων, ποὺ τοῦ βαθιόσκαψε ἡ ἀγρύπνια κ' ἡ ἀδιαθεσία τὰ μάγουλα καὶ τοὔβγαλε πιὸ ὄξω τὰ μικρὰ ματάκια του, τὰ μενεξεδένια, ποὺ σὰν ξεβαμένα φαντάζανε στὸ πολὺ φῶς κ' ἡ μύτη, τώρα ποὺ ἀδυνάτισε, φαινότανε ἀπέραντη.

Ὡς εἶδε τὴ Χρυσούλα, ἀνασηκώθηκε κι ὅλο του τὸ προσωπάκι γέλασε. Ἕνας βήχας δυνατὸς ἔσεισε ὅλο του τὸ κορμί.

— Καλημέρα ! Καλημέρα ! Εἶμαι χαρούμενος σήμερα.

Ἡ φωνή του ξαναχάθηκε μέσα στὸ βήχα.

— Μὰ τί ἔχετε ; γιατὶ εἴστε χλωμή ; τί τρέχει ;

Φώναξε ταραγμένος βλέποντας καλὰ τὸ πρόσωπο τῆς Χρυσούλας.

— Τίποτα, τίποτα. Φοβοῦμαι...

— Σᾶς πείραξε κανείς ; Σᾶς εἴπανε τίποτα ;..

— Ὄχι ! ὄχι !

— Τί φοβᾶστε λοιπόν ;

— Ὅλα, ὅλα, ὅλα ! Δὲν ξέρω. Θέλω νὰ πεθάνω. Ἡ ζωὴ παραπολὺ βαραίνει ἀπάνω στοὺς ὤμους μου. Δὲν ξέρω. Οἱ ὦμοι μου ἴσως εἶναι παραπολὺ ἀδύνατοι καὶ λυγίζουνε καὶ σποῦνε.

Ὁ Γοργίας τὴν κύταζε καὶ δὲν ἐννοοῦσε.

— Μὰ τί σημαίνουν οἱ πόνοι μας μπροστὰ στὴν ὀμορφιά, Χρυσούλα ; Ἀπὸ ἀγάπες καὶ μίσῃ πλύνεται καὶ ξεπλένεται ἡ ψυχή. Μὰ εἶναι κάποια ποιήματα καὶ κάποια βουνὰ καὶ δύσες ἥλιων καὶ θάλασσες ποὺ αἰώνια μένουν καὶ παρηγοροῦνε τὴν ψυχή. Νά, σήμερα ἐγώ, μὲ ὅλη μου τὴν ἀρρώστια καὶ μὲ ὅλα μου τὰ χάλια εἶμαι μεθησμένος ἀπὸ τὴν εὐτυχία.

Ἄπλωσε τὸ χέρι του κ' ἔπιασε ἀπὸ ἕνα τραπεζάκι δίπλα του ἕνα τεῦχος περιοδικοῦ καὶ τὸ σ ιοῦσε θριαμβευτικά.

— Βλέπετε αὐτό ; Τὸ βλέπετε ; Τώρα μοῦ τὄφερε ὁ ταχυδρόμος. Ἀνὲ βρῆτε τί ἔχει μέσα !

Ἡ Χρυσούλα εἶχε καθίσει σὲ μιὰ καρέκλα, κοντὰ στὸ παράθυρο· ἔκρυψε τὸ πρόσωπό της μέσα στὰ χέρια της καὶ σώπαινε.

— Ἕνα τραγούδι τῆς Σαπφώς ! Μήτε ἕνας μήνας δὲν εἶναι ποὺ ἀνακαλύφτηκε στοὺς πάπυρους τῆς Αἰγύπτου !

Ἡ φωνή του ἔτρεμε ἀπὸ τὴ συγκίνηση. Πασίχαρος ἔσκυψε καὶ μεσόκλεισε τὰ ματάκια του νὰ δεῖ τὴν κεραυνόβολη ἐντύπωση ποὺ θἄκανε ἡ ἀγγελία αὐτὴ στὴ Χρυσούλα. Περίμενε νὰ τὴ δεῖ νὰ πεταχτεῖ ἀπάνω, ὁλοκόκκινη καὶ ν' ἁπλώσει τὰ χέρια της, νὰ ρηχτεῖ νὰ τοῦ ἁρπάξει τὸ περιοδικὸ καὶ νὰ φωνάξει :

— «Τῆς Σαπφώς ! Τραγούδι τῆς Σαπφώς ! Κάνετε γρήγορα ! γρήγορα ! Δώστε μού το. Πεθαίνω ἀπὸ τὴ λαχτάρα. Τῆς Σαπφώς !» (Ἀκολουθεῖ)